Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2024/1048

9.2.2024

Mnenje Evropskega odbora regij – Protikorupcijski okvir EU

(C/2024/1048)

Glavni poročevalec:	Jean-Luc VANRAES (BE/Renew Europe), član občinskega sveta, Uccle
Referenčna dokumenta:	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti korupciji, nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ in Konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije ter spremembi Direktive (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta COM(2023) 234 final Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o boju proti korupciji JOIN(2023) 12 final

I. **PREDLOGI SPREMEMB**

COM(2023) 234 final

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 24

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Poslanci in drugi javni uslužbenci lahko uživajo imuniteto ali pravno varstvo pred preiskavo ali pregonom, kar prispeva h krepitvi njihove neodvisnosti, saj so zaščiteni pred neutemeljenimi pritožbami, zlasti v zvezi z mnenji ali glasovi, ki jih izrečejo oziroma oddajo pri opravljanju svojih funkcij. Take imunitete pa lahko ovirajo učinkovito preiskovanje in pregon kaznivih dejanj korupcije, med drugim tako, da vplivajo na odkrivanje in preiskovanje ali pregon drugih oseb, ki ne uživajo imunitete in so morda sodelovale pri kaznivem dejanju. Poleg tega uporaba imunitete brez ustreznih postopkov za odvzem imunitete v primerih, ko obstajajo razlogi za sum sodelovanja pri kaznivih dejanjih, spodkopava verodostojnost javnih institucij. Zato bi moralo obstajati ustrezno ravnovesje med imunitetami ali privilegiji pred sodiščem, priznanimi javnim uslužbencem za dejanja, storjena pri opravljanju njihovih funkcij, na eni strani ter možnostjo učinkovitega preiskovanja in pregona kaznivih dejanj korupcije ter razsojanja o njih na drugi strani.	Poslanci in drugi javni uslužbenci lahko uživajo imuniteto ali pravno varstvo pred preiskavo ali pregonom, kar prispeva h krepitvi njihove neodvisnosti, saj so zaščiteni pred neutemeljenimi pritožbami, zlasti v zvezi z mnenji ali glasovi, ki jih izrečejo oziroma oddajo pri opravljanju svojih funkcij. Take imunitete pa lahko ovirajo učinkovito preiskovanje in pregon kaznivih dejanj korupcije, med drugim tako, da vplivajo na odkrivanje in preiskovanje ali pregon drugih oseb, ki ne uživajo imunitete in so morda sodelovale pri kaznivem dejanju. Poleg tega uporaba imunitete brez ustreznih postopkov za odvzem imunitete v primerih, ko obstajajo razlogi za sum sodelovanja pri kaznivih dejanjih, spodkopava verodostojnost javnih institucij. Zato bi moralo obstajati ustrezno ravnovesje med imunitetami ali privilegiji pred sodiščem, priznanimi javnim uslužbencem za dejanja, storjena pri opravljanju njihovih funkcij, na eni strani ter možnostjo učinkovitega preiskovanja in pregona kaznivih dejanj korupcije ter razsojanja o njih na drugi strani***, če in dokler je to skladno s pravnim in ustavnim sistemom države članice***.

Obrazložitev

Takšne ureditve morajo biti vedno skladne s političnimi in ustavnimi strukturami držav članic.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 33

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Za uspešen boj proti korupciji je ključna učinkovita izmenjava informacij med organi, pristojnimi za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj korupcije. Države članice bi morale zagotoviti učinkovito in pravočasno izmenjavo informacij v skladu z nacionalnim pravom in pravom Unije. Ta direktiva, katere cilj je določiti skupne opredelitve kaznivih dejanj korupcije, bi morala služiti kot merilo za izmenjavo informacij in sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi na podlagi direktiv (EU) XX/2023[52], (EU) 2019/1153[53] in (EU) 2016/681[54] Evropskega parlamenta in Sveta, uredb (EU) 2018/1240[55], (EU) 2018/1862[56] in (EU) 603/2013 [57] Evropskega parlamenta in Sveta ter Sklepa Sveta 2008/633/PNZ[58].	Za uspešen boj proti korupciji je ključna učinkovita izmenjava informacij med organi, pristojnimi za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj korupcije. Države članice bi morale zagotoviti učinkovito in pravočasno izmenjavo informacij ***med pristojnimi državnimi, deželnimi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi v državi ter med njimi in organi drugih držav članic*** v skladu z nacionalnim pravom in pravom Unije. Ta direktiva, katere cilj je določiti skupne opredelitve kaznivih dejanj korupcije, bi morala služiti kot merilo za izmenjavo informacij in sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi na podlagi direktiv (EU) XX/2023[52], (EU) 2019/1153[53] in (EU) 2016/681[54] Evropskega parlamenta in Sveta, uredb (EU) 2018/1240[55], (EU) 2018/1862[56] in (EU) 603/2013 [57] Evropskega parlamenta in Sveta ter Sklepa Sveta 2008/633/PNZ[58].

Obrazložitev

Za celostni pristop k boju proti korupciji je potrebna nemotena izmenjava informacij ne le med državami članicami, temveč tudi znotraj držav, v katerih imajo regionalne ali lokalne vlade ustrezne pristojnosti, pa tudi med temi podnacionalnimi vladami iz različnih držav članic, zlasti v primerih čezmejne korupcije.

Predlog spremembe 3

Člen 2

Opredelitev pojmov

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:	V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
1. „preprečevanje korupcije“ pomeni odkrivanje in odpravljanje vzrokov korupcije in pogojev zanjo z razvojem in izvajanjem sistema ustreznih ukrepov ter odvračanje od dejanj, povezanih s korupcijo;	1. „preprečevanje korupcije“ pomeni odkrivanje in odpravljanje vzrokov korupcije in pogojev zanjo z razvojem in izvajanjem sistema ustreznih ukrepov ter odvračanje od dejanj, povezanih s korupcijo;
2. „premoženje“ pomeni kakršna koli sredstva, materialna ali nematerialna, premična ali nepremična, opredmetena ali neopredmetena, ter pravne dokumente ali listine v kakršni koli obliki, tudi elektronski ali digitalni, ki potrjujejo lastništvo ali delež v takih sredstvih;	2. „premoženje“ pomeni kakršna koli sredstva, materialna ali nematerialna, premična ali nepremična, opredmetena ali neopredmetena, ter pravne dokumente ali listine v kakršni koli obliki, tudi elektronski ali digitalni, ki potrjujejo lastništvo ali delež v takih sredstvih;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
3. „javni uslužbenec“ pomeni:	3. „javni uslužbenec“ pomeni:
(a) uradnika Unije ali nacionalnega uradnika države članice ali tretje države;	(a) uradnika Unije ali nacionalnega uradnika države članice ali tretje države***, ne glede na to, ali je imenovan ali izvoljen, stalen ali začasen, plačan ali neplačan***;
(b) drugo osebo, ki ji je zaupana javna funkcija in ki to funkcijo opravlja v ***državah članicah*** ali ***tretjih državah, za mednarodno organizacijo ali mednarodno sodišče***;	(b) drugo osebo, ki ji je zaupana javna funkcija in ki to funkcijo opravlja v ***državi članici*** ali ***tretji državi ter ki so ji zaupana javna pooblastila ali je pod kontrolo ali nadzorom javnih organov***;
	(c) ***drugo osebo, ki dela v podjetju v državni lasti ali v lasti regionalne ali lokalne vlade ali v fundacijah za upravljanje premoženja in zasebnih podjetjih, ki opravljajo javne storitve;***
	(d) ***drugo osebo, ki ji je zaupana javna funkcija in ki to funkcijo opravlja za mednarodno organizacijo ali mednarodno sodišče;***
4. „uradnik Unije“ pomeni osebo, ki:	4. „uradnik Unije“ pomeni osebo, ki:
(a) je član institucije, organa, urada ali agencije Unije, osebje takšnih organov pa je izenačeno z uradniki Unije;	(a) je član institucije, organa, urada ali agencije Unije, osebje takšnih organov pa je izenačeno z uradniki Unije;
(b) je uradnik ali drug pogodbeno zaposleni uslužbenec Unije v smislu Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 (Kadrovski predpisi);	(b) je uradnik ali drug pogodbeno zaposleni uslužbenec Unije v smislu Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 (Kadrovski predpisi);
(c) jo država članica ali javni ali zasebni organ napoti v Unijo in ki opravlja naloge, enakovredne tistim, ki jih opravljajo uradniki ali drugi uslužbenci Unije;	(c) jo država članica ali javni ali zasebni organ napoti v Unijo in ki opravlja naloge, enakovredne tistim, ki jih opravljajo uradniki ali drugi uslužbenci Unije;
5. „nacionalni uradnik“ pomeni vsako osebo s trajno ali začasno izvršilno, upravno ali sodniško funkcijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, ne glede na to, ali je imenovana ali izvoljena, plačana ali neplačana in ne glede na njen položaj v hierarhiji. Vsaka oseba, ki opravlja zakonodajno funkcijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, se za namene te direktive šteje za nacionalnega uradnika;	5. „nacionalni uradnik“ pomeni vsako osebo s trajno ali začasno izvršilno, upravno ali sodniško funkcijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, ne glede na to, ali je imenovana ali izvoljena, plačana ali neplačana in ne glede na njen položaj v hierarhiji. Vsaka oseba, ki opravlja zakonodajno funkcijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, se za namene te direktive šteje za nacionalnega uradnika;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
6. „kršitev dolžnosti“ zajema vsaj vsako nelojalno vedenje, ki predstavlja kršitev dolžnosti, določene v zakonu, ali, odvisno od primera, kršitev poklicnih predpisov ali navodil, ki se uporabljajo na področju dejavnosti osebe, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj;	6. „kršitev dolžnosti“ zajema vsaj vsako nelojalno vedenje, ki predstavlja kršitev dolžnosti, določene v zakonu, ali, odvisno od primera, kršitev poklicnih predpisov ali navodil, ki se uporabljajo na področju dejavnosti osebe, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj;
7. „pravna oseba“ pomeni vsak subjekt, ki ima v skladu z veljavnim nacionalnim pravom pravno osebnost, razen držav ali javnih organov, ki izvršujejo državno oblast, in javnih mednarodnih organizacij;	7. „pravna oseba“ pomeni vsak subjekt, ki ima v skladu z veljavnim nacionalnim pravom pravno osebnost, razen držav ali javnih organov, ki izvršujejo državno oblast, in javnih mednarodnih organizacij;
8. „visoki uradniki“ so voditelji držav, voditelji centralne in regionalne vlade, člani centralne in regionalne vlade ter drugi politični imenovani funkcionarji na visokih javnih funkcijah, kot so namestniki ministrov, državni sekretarji, vodje in člani kabineta ministra, visoki politični uradniki, člani parlamentarnih domov, člani najvišjih sodišč, kot so ustavna in vrhovna sodišča, ter člani vrhovnih revizijskih institucij.	8. „visoki uradniki“ so voditelji držav, voditelji centralne in regionalne vlade, člani centralne in regionalne vlade ter drugi politični imenovani funkcionarji na visokih javnih funkcijah, kot so namestniki ministrov, državni sekretarji, vodje in člani kabineta ministra, visoki politični uradniki, člani parlamentarnih domov, člani najvišjih sodišč, kot so ustavna in vrhovna sodišča, ter člani vrhovnih revizijskih institucij.

Obrazložitev

S predlogom spremembe se opredelitev uskladi z uvodno izjavo 9 predloga.

Predlog spremembe 4

Člen 5

Viri

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo nacionalni organi, pristojni za odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz te direktive ali razsojanje o njih, stalno na voljo ustrezno število usposobljenega osebja ter finančne, tehnične in tehnološke vire, ki so potrebni za učinkovito opravljanje njihovih nalog v zvezi z izvajanjem te direktive.	Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo nacionalni***, regionalni in lokalni*** organi, pristojni za odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz te direktive ali razsojanje o njih, stalno na voljo ustrezno število usposobljenega osebja ter finančne, tehnične in tehnološke vire, ki so potrebni za učinkovito opravljanje njihovih nalog v zvezi z izvajanjem te direktive.

Obrazložitev

S predlagano spremembo se upošteva, da so pristojnosti na tem področju v nekaterih državah članicah prenesene na podnacionalne ravni upravljanja.

Predlog spremembe 5

Člen 7

Podkupovanje v javnem sektorju

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je naslednje ravnanje***, kadar je storjeno naklepno,*** določeno kot kaznivo dejanje:	Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je naslednje ravnanje določeno kot kaznivo dejanje:
(a) obljuba, ponudba ali dajanje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli koristi javnemu uslužbencu zanj ali za tretjo osebo, da bi ***javni uslužbenec pri*** opravljanju ***svojih*** uradnih dolžnosti ali ***funkcij opravil dejanje ali da ga ne bi opravil*** (aktivno podkupovanje);	(a) obljuba, ponudba ali dajanje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli koristi javnemu uslužbencu zanj ali za tretjo osebo, da bi ***javnega uslužbenca spodbudili k*** opravljanju ***ali opustitvi njegovih*** uradnih dolžnosti ali ***katerega koli dejanja v okviru teh dolžnosti na način, ki ni skladen z njegovimi uradnimi nalogam*** (aktivno podkupovanje);
(b) javni uslužbenec neposredno ali prek posrednika zase ali za tretjo osebo zahteva ali sprejme kakršno koli korist ali obljubo take koristi, da bi ***pri opravljanju svojih uradnih*** dolžnosti ali ***funkcij opravil*** dejanje ***ali da ga ne bi opravil*** (pasivno podkupovanje).	(b) javni uslužbenec neposredno ali prek posrednika zase ali za tretjo osebo zahteva ali sprejme kakršno koli korist ali obljubo take koristi, ***v zameno za to***, da bi ***opravil ali opustil svoje uradne*** dolžnosti ali ***kakršno koli*** dejanje ***v okviru teh dolžnosti na način, ki ni skladen z njegovimi uradnimi nalogami*** (pasivno podkupovanje).

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je jezikovna pojasnitev opredelitve ob upoštevanju različnih jezikovnih različic pravnih besedil, na katerih temelji ta opredelitev, namreč člena 3 Konvencije, pripravljene na podlagi člena K.3(2)(c) Pogodbe o Evropski uniji, o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije, ter člena 4(2)(a) in (b) Direktive (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta [1] o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava.

Predlog spremembe 6

Člen 8

Podkupovanje v zasebnem sektorju

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je naslednje ravnanje, kadar je storjeno naklepno in pri opravljanju gospodarskih, finančnih, poslovnih ali komercialnih dejavnosti, določeno kot kaznivo dejanje:	Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je naslednje ravnanje, kadar je storjeno naklepno in pri opravljanju gospodarskih, finančnih, poslovnih ali komercialnih dejavnosti, določeno kot kaznivo dejanje:

[1] Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(a) obljuba, ponudba ali dajanje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli nedovoljene koristi osebi, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj, za to ali tretjo osebo, da bi ***ta oseba*** s kršitvijo svojih dolžnosti opravila dejanje ali da ga ne bi opravila (aktivno podkupovanje);	(a) obljuba, ponudba ali dajanje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli nedovoljene koristi osebi, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj, za to ali tretjo osebo, da bi ***to osebo spodbudili k temu, da bi*** s kršitvijo svojih dolžnosti opravila dejanje ali da ga ne bi opravila (aktivno podkupovanje);
(b) oseba, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj, neposredno ali prek posrednika zase ali za tretjo osebo zahteva ali sprejme kakršno koli nedovoljeno korist ali obljubo take koristi, da bi s kršitvijo svojih dolžnosti opravila dejanje ali da ga ne bi opravila (pasivno podkupovanje).	(b) oseba, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj, neposredno ali prek posrednika zase ali za tretjo osebo zahteva ali sprejme kakršno koli nedovoljeno korist ali obljubo take koristi, ***v zameno za to***, da bi s kršitvijo svojih dolžnosti opravila dejanje ali da ga ne bi opravila (pasivno podkupovanje).

Obrazložitev

Namen tega predloga spremembe je jezikovna pojasnitev opredelitve ob upoštevanju različnih jezikovnih različic pravnega besedila, na katerem temelji ta opredelitev, namreč Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ ([2]) z dne 22. julija 2003 o boju proti korupciji v zasebnem sektorju.

Predlog spremembe 7

Člen 15a (novo besedilo)

Prepoved pomilostitve in amnestije

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	V skladu z načelom subsidiarnosti države članice sprejmejo potrebne ukrepe za jasno opredelitev pomilostitve in amnestije, ki velja za vsa kazniva dejanja iz te direktive, ter določijo mehanizme in pogoje za uporabo teh ukrepov.

Obrazložitev

Države članice odločajo o uporabi teh ukrepov v skladu z načelom subsidiarnosti.

Predlog spremembe 8

Člen 19

Privilegiji ali imuniteta pred preiskavo in pregonom kaznivih dejanj korupcije

Predlog Komisije	Predlog spremembe 0R
Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se lahko privilegiji ali imunitete pred preiskavo in pregonom, ki so priznani nacionalnim uradnikom za kazniva dejanja iz te direktive, odvzamejo z objektivnim, nepristranskim, učinkovitim in preglednim postopkom, ki je vnaprej določen z zakonom in temelji na jasnih merilih ter se zaključi v razumnem roku.	Države članice***, če je to združljivo z njihovim pravnim sistemom in njihovimi ustavnimi načeli,*** sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se lahko privilegiji ali imunitete pred preiskavo in pregonom, ki so priznani nacionalnim uradnikom za kazniva dejanja iz te direktive, odvzamejo z objektivnim, nepristranskim, učinkovitim in preglednim postopkom, ki je vnaprej določen z zakonom in temelji na jasnih merilih ter se zaključi v razumnem roku.

([2]) UL L 192, 31.7.2003, str. 54.

Obrazložitev

Takšni ukrepi morajo biti ob upoštevanju člena 4(2) PEU vedno skladni s političnimi in ustavnimi strukturami držav članic.

II. **POLITIČNA PRIPOROČILA**

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

1. poudarja, da je boj proti korupciji ključnega pomena za pravno državo, in opozarja, da po podatkih najnovejše posebne raziskave Eurobarometer ([3]) o korupciji skoraj tri četrtine Evropejcev (74 %) menijo, da obstaja korupcija v nacionalnih javnih institucijah v njihovi državi, 73 % pa jih meni, da obstaja korupcija v lokalnih ali regionalnih javnih institucijah v njihovi državi;

2. poziva k obravnavanju te grožnje na vseh ravneh upravljanja – lokalni, regionalni, nacionalni in na ravni EU, saj državljani od uradnikov pričakujejo visoke standarde poštenosti; opozarja, da primeri korupcije na ravni EU resno spodkopavajo zaupanje javnosti v institucije EU;

3. poudarja, da je vsaka država članica s pristopom k Evropski uniji sprejela zaveze na tem področju, saj so dobro delujoče in stabilne demokratične institucije, neodvisnost sodstva, spoštovanje človekovih pravic ter boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu predpogoj za izpolnitev zahteve glede pravne države, ki jo določajo københavnska merila, na podlagi katerih se ocenjujejo vse države kandidatke za pristop k EU;

4. ponavlja, da je korupcija velika grožnja za lokalno in regionalno upravljanje in demokracijo v Evropi ter da je boj proti njej ključen za ohranitev evropskih demokratičnih vrednot in zaščito zdravega delovanja in rasti evropskega enotnega trga;

5. poudarja, da so ljudje, ki živijo v regijah z več korupcije, v povprečju manj zadovoljni z življenjem, čeprav drugih razlik ni; priznava velik vpliv korupcije na manj razvite regije, kar ovira njihov napredek in povečuje neenakosti, ter poudarja potrebo po ciljno usmerjenih protikorupcijskih pobudah v teh regijah za spodbujanje socialnega in gospodarskega razvoja;

6. se strinja s splošnim ciljem protikorupcijske direktive, ki jo predlaga Evropska komisija za uskladitev ustrezne zakonodaje v državah članicah. Predlog ustrezno upošteva člen 83 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki korupcijo uvršča med kazniva dejanja evropske razsežnosti, tj. med posebno hude oblike kriminala s čezmejnimi posledicami; v tem primeru lahko EU v določenih okoliščinah sprejme minimalna pravila na tem področju. Zaradi čezmejne razsežnosti korupcije in velikih razlik pri področju uporabe kazenskega prava držav članic sta potrebna tesnejše usklajevanje in opredelitev skupnih standardov po vsej EU; hkrati priznava, da bo direktivo težko v celoti prenesti v nacionalno kazensko pravo in da bo to dolgotrajen proces;

7. ker korupcija spodkopava evropsko demokracijo in integriteto volitev na vseh ravneh upravljanja, meni, da je treba pozdraviti dodatno sankcijo v obliki odvzema pravice do kandidiranja na volitvah, ki se predlaga v direktivi na podlagi skupne opredelitve korupcije v vsej EU, še zlasti zato, ker predlog zahteva le, da nacionalni zakonodajalec določi možnost teh dodatnih ali alternativnih sankcij in ukrepov iz člena 15(4);

8. je prepričan, da so zaradi nadnacionalne razsežnosti korupcije in njene vse večje povezave s čezmejnim organiziranim kriminalom ter ob upoštevanju že sprejete zakonodaje EU ukrepi na ravni EU primernejši kot ukrepi posameznih držav članic. Zato se zdi, da je predlog združljiv z načelom subsidiarnosti. Poleg tega je v skladu z načelom sorazmernosti, saj je omejen na to, kar je potrebno in sorazmerno za učinkovito preprečevanje korupcije in boj proti njej ter za upoštevanje mednarodnih obveznosti in standardov. Ker je v obliki direktive, državam članicam daje tudi dovolj manevrskega prostora pri njegovem izvajanju;

([3]) Raziskava Eurobarometer *Citizens' attitudes towards corruption in the EU in 2023* (https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2658) (Mnenja državljanov o korupciji v EU v letu 2023), julij 2023.

9. poudarja, da na mednarodni, evropski in nacionalni ravni že obstajajo obsežni instrumenti za boj proti korupciji, vendar niso dovolj učinkoviti zaradi vrzeli pri izvajanju in izvrševanju ter ovir pri sodelovanju; tukaj so potrebna večja prizadevanja;

10. poudarja, da je treba direktivo o poročanju podjetij o trajnostnosti ([4]) pravočasno prenesti v pravne sisteme držav članic, zlasti zahtevo, da podjetja razkrijejo informacije o upravljanju, na primer o poslovni etiki in kulturi, vključno s protikorupcijskimi ukrepi, ukrepi proti podkupovanju in zaščito žvižgačev; priznava ključni pomen programov izobraževanja, preusposabljanja in izpopolnjevanja pri spodbujanju etičnih vrednot, integritete in ozaveščenosti državljanov glede boja proti korupciji ter poziva k večjim naložbam v izobraževalne pobude, namenjene spodbujanju kulture integritete in odgovornosti;

11. podpira prizadevanja za razširjanje dobre prakse, ki jo uporabljajo mnoge regije ali lokalne uprave, zlasti v zvezi z javnim naročanjem, standardi preglednosti, prijavo premoženja, preprečevanjem in sankcioniranjem nasprotij interesov ter nadzorom javne porabe; v zvezi s tem vztraja, da je dostop javnosti do dokumentov pomemben za povečanje preglednosti in odgovornosti;

12. opozarja na svoje tesno sodelovanje s Kongresom lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope na področju boja proti korupciji, ki na primer poteka v obliki skupnih konferenc o vlogi lokalnih in regionalnih oblasti pri preprečevanju korupcije in spodbujanju dobrega upravljanja;

13. opozarja na Evropski kodeks ravnanja za vse osebe, vključene v upravljanje na lokalni in regionalni ravni, ki ga je sprejel Kongres in je odličen primer, kako boj proti korupciji oblikovati kot eno od dolgoročnih prednostnih nalog lokalnih in regionalnih vlad ter njihovih združenj; izpostavlja Resolucijo št. 433(2018) ([5]), v kateri Kongres poziva lokalne in regionalne oblasti, naj sprejmejo ta kodeks ali pa same pripravijo in spodbujajo podobne kodekse;

14. predlaga, da skupaj s Kongresom spodbuja in spremlja kodeks z letnim dialogom in poročilom o spremljanju kot učinkovitim načinom za nadzor boja proti korupciji;

15. priporoča, naj lokalne in regionalne oblasti razmislijo o svojih okvirih za etiko in integriteto ter o celi vrsti dejavnosti in orodij za boljši boj proti vsem potencialno koruptivnim praksam, da bi državljane prepričale v svoje visoke etične standarde;

16. poziva lokalne in regionalne oblasti, naj jim bodo kodeks in smernice Kongresa za zgled in naj razvijejo ali revidirajo svoje protikorupcijske strategije ter kodekse ravnanja, pri tem pa med drugim obravnavajo preglednost, odprte metode upravljanja, preprečevanje nasprotij interesov in klientelizma z vodenjem registrov finančnih in nefinančnih interesov javnih uslužbencev, trdno zaščito žvižgačev, da se spodbudi pripravljenost za prijave, ter boj proti nepotizmu, kronizmu ali favoriziranju, popolno preglednost postopkov javnih naročil in preprečevanje zlorab upravnih virov v volilnih kampanjah;

17. poudarja, da v procesu širitve usklajevanje z veljavnim pravom EU, spoštovanje pravne države in protikorupcijske reforme v veliki meri določajo hitrost napredka držav kandidatk v smeri pristopa k EU. Lokalne in regionalne oblasti v državah kandidatkah bi morale dati prednost lastnim protikorupcijskim strategijam ter spodbujati visoke standarde integritete in preglednosti v javnih organih, ki jih upravljajo in nadzorujejo;

18. opozarja, da so gradbeništvo, povezano z razvojem mest, pa tudi ravnanje z odpadki, upravljanje pristanišč (vključno z nevarnostjo korupcije v povezavi z nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami) in javno naročanje med področji, ki so na lokalni ravni najbolj izpostavljena korupciji in jih je treba posebej obravnavati s ciljnimi protikorupcijskimi strategijami; poziva k vzpostavitvi dostopnih in uporabnikom prijaznih spletnih portalov v državah članicah, na katerih bodo na voljo celovite informacije o javnih naročilih, proračunih in izdatkih na lokalni in regionalni ravni, s čimer bi se spodbujala preglednost in državljanom omogočil nadzor nad porabo javnih sredstev;

([4]) Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti (UL L 322, 16.12.2022, str. 15).

([5]) https://rm.coe.int/european-code-of-conduct-for-all-persons-involved-in-local-and-regiona/16808d3295

19. ceni prizadevanja lokalnih in regionalnih oblasti za preprečevanje korupcije in ustvarjanje zaupanja v demokracijo ter pravno državo v skupnostih po vsej Evropski uniji; primeri so ustanavljanje odborov za integriteto, spodbujanje dobre prakse, preglednost, odgovornost, pregledovanje naložbenih praks in javnega naročanja, digitalizacija delovnih tokov, vzpostavljanje pravičnih pogojev za konkurenco, pa tudi izvrševanje lokalnih zakonov ter na splošno izboljševanje javnih storitev;

20. izraža pohvalo pobudam civilne družbe, ki so tudi pozitivno vplivale na odgovornost javnih uprav z vidika preglednosti javne porabe; podpira dejavno udeležbo organizacij civilne družbe v boju proti korupciji s sodelovanjem med lokalnimi vladami, civilno družbo in državljani;

21. poziva k ustreznemu plačilu za župane in svetnike, zlasti v majhnih občinah, da se prizna njihov položaj zaposlenega za poln delovni čas, s čimer se izboljša uprava in okrepi integriteta upravljanja od spodaj navzgor;

22. poudarja, da bi bilo treba poenostaviti in centralizirati izjave o finančnih interesih in prijave premoženjskega stanja, da se zmanjša upravno breme prijaviteljev, pri dostopu do takšnih izjav in prijav pa bi bilo treba poskrbeti za skrbno ravnovesje med varstvom zasebnosti in pričakovanji javnosti glede preglednosti;

23. opozarja na pomen rednih poročil o spremljanju uporabe kodeksov ravnanja ter na nujnost rednih usposabljanj in sektorskih ocen tveganja za javne uprave; pomembne so tudi smernice za interakcijo med javnim in zasebnim sektorjem na lokalni in regionalni ravni; države članice spodbuja, naj vzpostavijo standardizirane mehanizme poročanja, s katerimi bodo dosegle skladnost praks preglednosti v različnih sektorjih. Poročila o preglednosti bi morala biti javno in zlahka dostopna, kar bi državljanom omogočilo, da lahko od organov zahtevajo odgovornost za svoja dejanja;

24. poziva k uvajanju trdnih preventivnih ukrepov, tudi v obliki spremljajočih informacijskih in raziskovalnih programov za ozaveščanje javnosti;

25. ceni vlogo medijev v boju proti korupciji ob sočasnem spoštovanju načel odgovornega novinarstva in etičnega ravnanja, zlasti temeljne pravice do domneve nedolžnosti; podpira razvoj in izvajanje digitalnih rešitev, kot so spletne platforme za poročanje o korupciji, da bi olajšali anonimne prijave in povečali ozaveščenost javnosti o vprašanjih, povezanih s korupcijo;

26. se zavezuje, da bo imel aktivno vlogo pri ustanavljanju medinstitucionalnega organa za etiko in pripravi pravil o preglednosti, ki bodo veljala v institucijah in organih EU; zavezuje se tudi, da bo podpiral pobude za krepitev odgovornosti in etičnega ravnanja v institucijah in organih EU; spodbuja vzpostavitev celovitega in enotnega okvira za poročanje in obravnavanje kršitev etičnih pravil v vseh institucijah EU, da bi zagotovili doslednost in pravičnost pri obravnavanju zadev, povezanih z integriteto;

27. podpira zamisel, da revidira lasten kodeks ravnanja kot primer institucionalne integritete in preglednosti.

28. izraža veliko zanimanje za sodelovanje pri delu mreže EU za boj proti korupciji, ki jo je ustanovila Evropska komisija, saj je trdno prepričan, da je lokalni in regionalni vidik ključnega pomena za učinkovit boj proti korupciji.

V Bruslju, 29. novembra 2023

Predsednik
Evropskega odbora regij

Vasco ALVES CORDEIRO